

İŞ YERLERİNDE ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ ARAÇLARININ KULLANIMI

ŞUBAT 2026

İÇİNDEKİLER

1. İş Yerlerinde Üretken Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımına Genel Bakış / **4**
2. Üretken Yapay Zekâ Araçlarının Kontrol Dışı Kullanımı (Gölge Yapay Zekâ) ve Ortaya Çıkardığı Riskler / **5**
3. İş Yerlerinde Üretken Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımına İlişkin Dikkate Alınabilecek Hususlar / **10**

Üretken yapay zekâ sistemleri, son yıllarda farklı sektörlerde iş süreçlerinin yürütülme biçimini etkileyen teknolojik gelişmeler arasında önemli bir yer edinmiştir. Metin, görsel, ses, yazılım kodu ve benzeri içeriklerin oluşturulmasını mümkün kılan bu sistemlere dayalı olarak geliştirilen ve kullanıcıların doğrudan etkileşime girdiği uygulama ve hizmetler; bilgiye erişim, içerik üretimi ve çeşitli destekleyici faaliyetler kapsamında iş yerlerinde giderek daha yaygın biçimde kullanılmaktadır. Kullanım kolaylığı ve kısa sürede çıktı üretebilme kapasitesi, bu tür üretken yapay zekâ araçlarının çalışanlar tarafından çeşitli işlevler doğrultusunda tercih edilmesini sağlamaktadır.

İş yerlerinde üretken yapay zekâ araçlarının kullanımının artması, verimlilik ve iş süreçlerini destekleyici imkânlar sunmakla birlikte, bu kullanımın niteliği ve kapsamı bakımından dikkate alınması gereken birtakım hususları da beraberinde getirmektedir. Özellikle bu araçların kullanımının her zaman açık biçimde tanımlanmış bir kurumsal strateji, politika veya yönlendirme çerçevesi içerisinde gerçekleşmemesi ve çoğu durumda çalışanların günlük işlerini kolaylaştırmaya yönelik bireysel tercihler doğrultusunda şekillenmesi, üretken yapay zekâ araçlarının kurumsal düzeyde izlenmesi ve yönetilmesini zorlaştırabilmektedir.

Bu doküman, “*üçüncü taraflarca sunulan ve kamuya açık olarak erişilebilen üretken yapay zekâ araçlarının*” iş yerlerinde kullanımına ilişkin genel bir çerçeve sunmak amacıyla hazırlanmış olup şirket, kurum ve kuruluşlar nezdinde farkındalık oluşturmaya, olası risklere dikkat çekmeyi ve bilinçli kullanımı teşvik etmeyi hedeflemektedir.

1. İş Yerlerinde Üretken Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımına Genel Bakış

“Üretken Yapay Zekâ” (ÜYZ-*Generative Artificial Intelligence*); büyük ölçekli veri kümeleri üzerinde eğitilen ve kullanıcı tarafından sunulan istem veya komutlara (*prompt*) yanıt olarak metin, görsel, video, ses ya da yazılım kodu gibi farklı formatlarda içerikler üretebilen yapay zekâ (YZ) sistemlerini ifade etmektedir. Bu sistemler, mevcut veriler üzerinde çoğunlukla sınıflandırma veya tahmin gerçekleştirmeye yönelik geleneksel yaklaşımlardan farklı olarak, istatistiksel örüntülere dayanmak suretiyle insan tarafından üretilen içeriklere benzer nitelikte yeni içerikler oluşturma kapasitesine sahiptir.

Bu kapsamda, ÜYZ sistemlerine dayalı araçlar, iş süreçlerinin yürütülme biçiminde değişimlere yol açmakta ve farklı alanlarda yeni uygulama ve kullanım biçimlerinin geliştirilmesini mümkün kılmaktadır. Bu doğrultuda müşteri hizmetleri, pazarlama ve reklamcılık, eğitim, sağlık, hukuk ve yazılım geliştirme gibi çeşitli alanlarda bu tür araçlardan fayda sağlanmaktadır.

ÜYZ araçlarının yaygınlaşması ve erişilebilirliğin artması, çalışanların bu araçlardan iş süreçlerinde yararlanabilmelerini kolaylaştırmaktadır. İş yerlerinde ÜYZ araçlarının kullanımı, belirli bir sektör veya meslek grubuyla sınırlı olmayıp, farklı uzmanlık alanlarında yürütülen iş süreçlerine destek sağlamak amacıyla tercih edilebilmektedir. Bu araçların farklı türde içerikleri işleyebilme ve kısa sürede çıktı üretebilme kapasitesi, günlük iş akışlarına çeşitli şekillerde dâhil edilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu kapsamda e-posta ve metin taslaklarının hazırlanması, belgelerin özetlenmesi ve içeriklerine ilişkin değerlendirmelerin yapılması, fikir geliştirme çalışmalarının desteklenmesi, toplantı notlarının oluşturulması ve araştırma faaliyetlerine katkı sağlanması gibi kullanım örnekleri söz konusu olmaktadır.

ÜYZ araçlarının sunduğu hız ve verimlilik imkânları, birçok kuruluştta bu araçların iş süreçlerinin çeşitli aşamalarında kullanılmasına zemin hazırlamaktadır. Tekrarlayan görevlerin otomatikleştirilmesi, iş süreçlerinin daha etkin şekilde yürütülmesi ve çalışanların daha yüksek katma değerli faaliyetlere yönlendirilebilmesi, ÜYZ kullanımının yaygınlaşmasında etkili olan unsurlar arasında yer almaktadır.

İş yerlerinde ÜYZ araçlarının kullanımı, çoğu durumda üçüncü taraflarca sunulan ve kamuya açık olarak erişilebilen bu tür araçlar üzerinden gerçekleşmektedir. Sohbet tabanlı ÜYZ uygulamaları, yazılım geliştirme süreçlerini destekleyen kodlama asistanları ile çeviri ve metin üretimine yönelik ÜYZ araçları, çalışanlar tarafından iş süreçlerini desteklemek amacıyla yaygın şekilde kullanılan uygulamalar arasında yer almaktadır.

2. Üretken Yapay Zekâ Araçlarının Kontrol Dışı Kullanımı (Gölge Yapay Zekâ) ve Ortaya Çıkardığı Riskler

Genel olarak bakıldığında “Gölge YZ” (*Shadow AI*); kurum veya kuruluş bünyesinde ÜYZ araçlarının, söz konusu kurum veya kuruluşun bilgisi, onayı veya kurumsal kontrolü dışında çalışanlar tarafından iş süreçlerinde kullanılması durumunu ifade etmektedir. Bu tür kullanımlar çoğu zaman çalışanların bireysel inisiyatifiyle ortaya çıkmakta olup, mevcut kurumsal bilişim altyapıları, yönetim çerçeveleri ve denetim mekanizmaları kapsamında öngörülmeyen veya bu mekanizmalar tarafından yeterince izlenemeyen biçimlerde gerçekleşmektedir. Bu nedenle, hangi ÜYZ araçlarının hangi amaçlarla kullanıldığı, bu araçlara hangi veri türlerinin girdi olarak sunulduğu ve elde edilen çıktıların iş süreçlerinde nasıl değerlendirildiğine ilişkin kurumsal görünürlük ve denetim imkânları, yetkili birimler bakımından sınırlı kalabilmektedir.

Birçok kuruluş açısından Gölge YZ, yalnızca teorik veya geleceğe ilişkin bir risk alanı olmaktan çıkmış ve günlük iş akışları ile dijital çalışma ortamları içerisinde karşılaşılan bir olgu hâline gelmiştir. ÜYZ araçlarının yaygınlaşmasıyla birlikte çalışanların bu araçları iş süreçlerine dâhil etme eğilimi artmakta ve bu kapsamda toplantı notları, iç yazışmalar, rapor tas-lakları, çalışanlara veya müşterilere ilişkin bilgiler ile kurumsal faaliyetlere dair kamuya açık olmayan çeşitli veriler, üçüncü taraflarca sunulan ÜYZ araçları ile paylaşılabilmektedir.

Bu kullanım örneklerinin önemli bir bölümü, çalışanlar tarafından günde-lik iş akışlarının doğal bir parçası olarak değerlendirilmekte ve verimlik artışı sağlayan pratik kullanım biçimleri olarak benimsenmektedir. Bu bağlamda, Gölge YZ kullanımının ortaya çıkmasında çalışanların zaman kazanma, rutin işleri azaltma ve çıktı kalitesini artırma yönündeki beklen-tilerinin etkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, ÜYZ araçlarının ücretsiz veya düşük maliyetli olması, kolay erişilebilir çözümler sunması ve teknik bilgi gereksinimi yüksek olmayan, kullanımı kolay bir arayüzde sunul-ması da bireysel kullanımın artmasına neden olan unsurlar arasında yer almaktadır. Kurumsal düzeyde ÜYZ kullanımına ilişkin politika ve yön-lendirmelerin bulunmaması veya bu çerçevenin yeterince açık olmaması da söz konusu eğilimi güçlendirebilmektedir.

Gölge YZ olgusu, kuruluşların uzun süredir karşı karşıya kal-dığı “Gölge BT” (*Shadow IT*) uygulamalarıyla belirli ortak özellikler taşımaktadır. Genel olarak Gölge BT, kurum veya kuruluş bünyesinde iş amaçlı kullanılan ancak kurum veya kuruluş tarafından bilinmeyen, izlenmeyen veya kurumsal risk yönetimi süreçlerine dâhil olmayan bilişim varlıklarını ve hizmetleri ifade etmektedir. Bu kavram çalışanların kullandığı cihazlarla sınırlı olmayıp kişisel bulut depolama hizmetleri

gibi harici bilişim çözümlerini de kapsamaktadır. Örneğin, çalışanların kurumsal verilere farklı bir konumdan erişebilmek amacıyla kurumsal açıdan hassas nitelik taşıyan bilgileri kişisel bulut hesaplarında saklaması, söz konusu hizmetlerin kuruluşun güvenlik ve risk yönetimi süreçleri dışında kalması nedeniyle, Gölge BT kapsamında değerlendirilmektedir.

Gölge BT uygulamaları, çalışanların onaylanmış araç ve süreçleri yetersiz görmesi veya pratik bulmaması gibi nedenlerle de ortaya çıkabilmekte ve işlerin tamamlanmasını kolaylaştırmak amacıyla resmi olmayan alternatiflerin tercih edilmesine yol açabilmektedir. Benzer bir dinamik Gölge YZ kullanımında da görülmekle birlikte Gölge YZ; özellikle ÜYZ araçlarının veri işleme, içerik üretimi ve iş süreçlerine yön veren karar mekanizmalarına doğrudan etki edebilme kapasitesi nedeniyle farklı boyutlarda ele alınması gereken riskleri beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda Gölge YZ, kontrol dışı bir teknolojik aracın kullanımından ibaret olmayıp, kullanılan verilerin niteliği, üretilen çıktılar ve bu çıktıların iş süreçlerinde kullanılması hususları bakımından ilave riskler ortaya çıkarmaktadır.

Gölge YZ kullanımının yaygınlaşması, kuruluşların risk yönetimini önemli ölçüde zorlaştırmaktadır. Zira hangi ÜYZ araçlarının hangi amaçlarla kullanıldığı, bu araçlarla hangi veri türlerinin paylaşıldığı ve bu kullanımın hangi çerçevede gerçekleştiği gibi hususlara ilişkin yeterli görünürlük sağlanamadığı durumlarda, hukuki yükümlülöklere uyumun değerlendirilmesi ve olası ihlal durumlarında etkin bir müdahale gerçekleştirilmesi güçleşmektedir. Bu kapsamda, Gölge YZ kullanımının beraberinde getirdiği risklerden bazılarının şu şekilde belirtilmesi mümkündür:

- ❖ **Denetlenebilirlik ve hesap verebilirliğe ilişkin riskler:** Kurumsal kayıt, izleme veya denetim mekanizmalarına tabi olmayan ÜYZ araçları kapsamında üretilen çıktılar bakımından, hangi verilerin hangi amaç ve kapsamda kullanıldığının ve belirli sonuçların hangi gerekçelerle ortaya çıktığının sonradan tespit edilmesi zorlaşabilmektedir. Bu durum, olay müdahalesi süreçlerinin etkin şekilde yürütülmesini ve mevzuata uygunluğun ortaya konulmasını güçleştirebilmektedir.
- ❖ **Karar kalitesi ve doğruluğa ilişkin riskler:** Kurumsal değerlendirme ve doğrulama süreçlerine tabi tutulmadan kullanılan ÜYZ araçları hatalı, yanıltıcı veya tutarsız çıktılar üretebilmekte ve ön yargılı sonuçlara yol açabilmektedir. Bu tür çıktılara dayanılarak alınan kararlar, iş süreçlerinde hatalara neden olabilmekte ve kuruluşun hedefleri, kalite standartları veya etik ilkeleriyle uyumsuz sonuçlar ortaya çıkarabilmektedir.
- ❖ **Fikri mülkiyet ve ticari sırların korunmasına ilişkin riskler:** Kaynak kod, ürün tasarımları, iş stratejileri, ticari sır veya rekabet açısından hassas nitelik taşıyan diğer gizli bilgilerin harici ÜYZ araçları ile paylaşılması, fikri mülkiyet haklarının ihlali ile bu tür bilgilerin açığa çıkması veya üzerindeki kurumsal kontrolün zayıflaması riskini beraberinde getirebilmektedir. Bu tür bilgilerin üçüncü taraflarca sunulan ve kamuya açık olarak erişilebilen ÜYZ araçları ile paylaşılması durumunda bu bilgiler, bazı durumlarda model geliştirme veya iyileştirme süreçlerinde kullanılabilirlikte veya yetkisiz kişiler tarafından erişilebilir hâle gelebilmektedir.
- ❖ **Kurumsal itibar ve güven kaybına ilişkin riskler:** Doğruluğu ve güvenilirliği teyit edilmemiş ÜYZ çıktılarının kullanılması, hatalı bilgilendirme veya düşük kaliteli içerik üretimi yoluyla kuruluşun paydaşlar nezdindeki güvenilirliğini zedeleyerek kurumsal itibar üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir.

- ❖ **Bilgi güvenliği ve siber güvenliğe ilişkin riskler:** Kurumsal kontrol dışında kullanılan ÜYZ araçları, güvenli olmayan uygulama programlama arayüzleri, kişisel cihazlar veya yönetilmeyen entegrasyonlar aracılığıyla kurumların saldırı yüzeyini genişletebilmektedir. Bu tür kullanım biçimleri, zararlı yazılımlara maruz kalma, yetkisiz erişim, veri kaybı ve kurumsal sistemlerin bütünlüğünü etkileyebilecek siber güvenlik risklerini artırabilmektedir.
- ❖ **Kişisel verilerin korunmasına ilişkin riskler:** Kurumsal kontrol dışında kullanılan ÜYZ araçları ile kişisel verilerin paylaşılması, veri ihlali riskini artırabilmektedir. Bu tür kullanımlar, kişisel verilerin hukuka aykırı şekilde işlenmesi, yetkisiz kişilerce erişilebilir hâle gelmesi veya amaç dışı kullanılması gibi sonuçlara yol açabilmektedir. Bunun yanı sıra, kullanıcıların komutlar aracılığıyla paylaştıkları kişisel verilerin veya kurumsal düzeyde hassas nitelik taşıyan bilgilerin üretilen çıktılara yansması ve bu çıktılar üzerinden üçüncü kişiler tarafından erişilebilir hâle gelmesi riski de dikkate alınması gereken önemli bir güvenlik sorunu olarak ortaya çıkmaktadır.

6698 sayılı Kanun, teknolojiden bağımsız olarak kişisel verilerin işlendiği her durumda geçerli olan genel bir hukuki çerçeve ortaya koymakta olup, ÜYZ sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetleri de bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, ÜYZ sistemlerine dayalı araçların kullanımında kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuatta yer alan düzenlemelere riayet edilmesi önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda; ÜYZ sistemlerinin kişisel verilerin korunması bağlamındaki etkilerinin değerlendirilmesi, bu sistemlerin

geliştirilmesi ile kullanılmasında bireylerin mahremiyetine saygılı bir yaklaşımın teşvik edilmesi ve ÜYZ sistemlerinin yaşam döngüsü boyunca gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından veri sorumlusu niteliğini haiz aktörlere yol gösterilmesi amacıyla Kurum tarafından hazırlanmış olan “Üretken Yapay Zekâ ve Kişisel Verilerin Korunması Rehberi (15 Soruda)”nın dikkate alınmasında fayda görülmektedir.

3. İş Yerlerinde Üretken Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımına İlişkin Dikkate Alınabilecek Hususlar

ÜYZ araçlarından iş süreçlerinde giderek daha yaygın biçimde fayda sağlanması, bu araçların kullanımına ilişkin kurumsal yaklaşım ve uygulamaların gözden geçirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede ÜYZ araçlarının sunduğu hız ve verimlilik imkânları karşısında, bu araçların kullanımının tamamen yasaklanmasına dayalı yaklaşımların, uygulamada gerçekçi sonuçlar doğurmayacağı düşünülmektedir. Zira yasaklayıcı yaklaşımlar, çalışanların ÜYZ araçlarını kurumsal kontrol ve görünürlük dışında kullanmasına zemin hazırlayarak kontrol dışı kullanım biçimlerini teşvik edebilecektir.

Bu çerçevede, iş yerlerinde ÜYZ araçlarının kullanımına ilişkin olarak yasaklayıcı yaklaşımlardan ziyade yönlendirme, denge ve farkındalık temelli yaklaşımların benimsenmesi önem taşımaktadır. ÜYZ araçlarının güvenli ve sorumlu biçimde kullanılmasını destekleyen, çalışanlar nezdinde farkındalık oluşturmaya hedefleyen ve kurumsal riskleri gözetken bu tür bir yaklaşım, kontrol dışı kullanım biçimlerinin azaltılmasına katkı sunacaktır.

Bu doğrultuda, iş yerlerinde ÜYZ araçlarının kullanılmasında şirket, kurum ve kuruluşlar tarafından dikkate alınabilecek genel hususlar aşağıda ele alınmaktadır:

- ÜYZ araçlarının iş süreçlerinde kullanımına ilişkin olarak, doğru ve uygun kullanımın sınırlarını ortaya koyan açık bir kurumsal politika veya yönlendirme çerçevesinin oluşturulması önem taşımaktadır. Bu bağlamda; kurumsal faaliyetler kapsamında kullanılabilecek ÜYZ araçları, bu araçların kullanılabileceği faaliyetler, söz konusu olabilecek amaçlar ve kullanım koşulları, ÜYZ araçlarına girdi olarak sunulabilecek bilgi türleri, üretilen çıktılara ilişkin kullanım esasları, verilerin gizliliği ve güvenliğine ilişkin hususlar, risklerin ele alınmasına yönelik benimsenen yaklaşımlar ve çalışanlara yönelik eğitim ve farkındalık faaliyetleri gibi hususlara ilişkin çerçevenin ortaya konulması, kullanımın daha öngörülebilir ve kontrollü bir zeminde ele alınmasına katkı sağlayacaktır. Bu tür bir çerçeve, çalışanların ÜYZ araçlarını hangi sınırlar ve amaçlar doğrultusunda kullanabileceklerine ilişkin ortak bir anlayışın oluşmasını desteklerken, kullanım koşullarının netleştirilmesi yoluyla kontrol dışı kullanımdan kaynaklanabilecek risklerin azaltılmasına da imkân tanıyacaktır. Kurumsal politika veya yönlendirmelerin somut bir çerçeve olarak sunulması, kuruluş içerisinde duyurulması ve çalışanlar tarafından erişilebilir kılınması da ÜYZ araçlarının kullanımına ilişkin yaklaşımın açık ve yönetilebilir biçimde ortaya konulmasını destekleyecektir.

Üçüncü taraflarca sunulan ve kamuya açık olarak erişilebilen ÜYZ araçlarının kullanımına ilişkin politika veya yönlendirmeler bakımından, tüm kuruluşlar için geçerli tek tip bir yaklaşım bulunmamakta olup, kullanım örneklerinin kapsamı ve sınırları farklılık gösterebilmektedir.

Bu çerçevede, bazı kuruluşlar tarafından oluşturulan politika veya yönlendirmelerde; kişisel verileri, ticari sırları veya kurumsal açıdan hassas nitelik taşıyan bilgileri içermemesi koşuluyla, kamuya açık olarak erişilebilen ÜYZ araçlarının fikir geliştirme çalışmalarının desteklenmesi, metinlerin dilsel açıdan gözden geçirilerek ifade biçimlerinin iyileştirilmesi ya da belirli bir konu hakkında internet ortamında bulunan içeriklerin özetlenmesi gibi amaçlarla kullanımına yer verilebilmektedir. Buna karşılık, müşteri dosyaları, insan kaynakları verileri, iç yazışmalar gibi kişisel veri içerebilecek ya da kurumsal açıdan hassas nitelik taşıyabilecek bilgilerin ÜYZ araçları ile paylaşılmasını içeren kullanım biçimlerinin, politika veya yönlendirmelerde uygun bulunmaması da söz konusu olabilmektedir.

- ÜYZ araçlarının iş süreçlerinde kullanımı kapsamında, çalışanların bu araçlarla etkileşim sırasında kurumsal açıdan hassas nitelik taşıyan bilgiler ile kişisel veriler bakımından dikkatli bir yaklaşım benimsemeleri önem taşımaktadır. Zira kurumsal açıdan hassas nitelik taşıyan bilgilerin üçüncü taraflarca sunulan ÜYZ araçları ile paylaşılması, bu bilgilerin kurumsal kontrol mekanizmaları dışında işlenmesine yol açabilmektedir. Bunun yanı sıra, kullanıcılar tarafından ÜYZ araçlarına girdi olarak sunulan komutlar aracılığıyla kişisel veriler de işlenebildiğinden, bu süreçlerde kişisel verilerin korunmasına ilişkin hususların ayrıca gözetilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda hangi tür verilerin toplandığı, bu verilerin hangi amaçlarla işlendiği, kimlerle paylaşıldığı ve ne kadar süreyle saklandığı gibi hususlarda yeterli bilgiye sahip olunmasında ve buna yönelik olarak ilgili aydınlatma metinleri ile gizlilik politikalarının dikkatle incelenmesinde yarar bulunmaktadır. Diğer yandan, kişiyi doğrudan veya dolaylı

olarak tanımlamaya elverişli kişisel verilerin ya da üçüncü kişilere ait bilgilerin bu araçlarla paylaşılması da kişisel verilerin korunması bakımından birtakım riskler meydana getirmektedir. Bu çerçevede, ÜYZ araçlarıyla etkileşim sırasında mümkün olduğunca anonimleştirilmiş, genelleştirilmiş ve soyut ifadelerin tercih edilmesi faydalı olacaktır. Örneğin, belirli kişi adları, tarih, konum veya benzeri ayırt edici unsurlar içeren ayrıntılar yerine daha genel anlatımların kullanılmasının, kişisel verilerin korunması bakımından daha ihtiyatlı bir yaklaşım olduğu değerlendirilmektedir. Özellikle sağlık verileri, finansal bilgiler, hukuki süreçlere ilişkin bilgiler ve benzeri hassas nitelikteki bilgiler söz konusu olduğunda, ÜYZ araçlarının kullanımında daha temkinli bir yaklaşım benimsenmesinin önem taşıdığı da göz önünde bulundurulmalıdır.

- ÜYZ araçları tarafından üretilen çıktılara aşırı güven duyulması ve insan yargısının geri planda kalması riski, iş süreçleri bakımından dikkatle değerlendirilmesi gereken hususlar arasında yer almaktadır. Literatürde “otomasyon ön yargısı” (*automation bias*) olarak da ifade edilen bu durum, kullanıcıların otomatik sistemler tarafından üretilen çıktıları yeterli sorgulama ve değerlendirmeye tabi tutmaksızın doğru kabul etmesi ve kendi muhakeme süreçlerini ikincil hâle getirmesi sonucunu doğurmaktadır. Buna ek olarak, ÜYZ araçları tarafından üretilen ve gerçeklikle örtüşmeyen ancak biçimsel olarak tutarlı ve ikna edici görünen içerikler (halüsinasyonlar), yanlış veya yanıltıcı bilgilerin fark edilmeden iş süreçlerine dâhil edilmesine yol açabilmektedir. Bu tür çıktılar, kurumsal karar alma süreçlerinde hatalı değerlendirmelere neden olabilmektedir. Bu çerçevede, ÜYZ araçları tarafından üretilen çıktılara nihai kararların dayanağı olarak yaklaşılmaması, bu çıktıların insan denetimi ve değerlendirmesi altında, destekleyici unsurlar olarak ele alınması önem taşımaktadır. Diğer taraftan, ÜYZ çıktılarının doğruluk, uygunluk ve bağlam açısından gözden geçirilmesini esas alan yaklaşımların benimsenmesi ve bu kapsamda ön yargılı veya ayrımcı sonuçlar doğurabilecek içeriklere karşı temkinli bir

değerlendirme sürecinin öngörülmesi, dikkate alınabilecek hususlar arasında yer almaktadır.

- ÜYZ araçlarının iş süreçlerinde kullanımının yönetilebilmesi bakımından, veri güvenliği ve erişim kontrolüne ilişkin tedbirlerin değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu kapsamda, çalışanların yalnızca kuruluş tarafından belirlenen ve kullanım koşulları tanımlanmış ÜYZ araçlarına erişebilmesini sağlayan yaklaşımların benimsenmesi, kontrol dışı kullanım biçimlerinin azaltılmasına katkı sunabilecektir. Bu doğrultuda, ÜYZ araçları ile paylaşılması uygun görülmeyen bilgi türlerine ilişkin çerçevenin netleştirilmesi ve bu araçlara erişimin görev ve ihtiyaç temelli bir yaklaşımla ele alınması, kullanımın daha öngörülebilir bir zeminde değerlendirilmesini destekleyecektir. Ayrıca, harici platformlara erişimin ağ düzeyinde sınırlandırılmasına yönelik kontrollerin değerlendirilmesi, ÜYZ araçlarına erişimin hangi cihazlar üzerinden gerçekleştirilebileceğinin belirlenmesi (örneğin, yalnızca kurumsal cihazlar aracılığıyla) ve bu araçları hangi çalışan gruplarının hangi kapsamda kullanabileceğine ilişkin rol temelli yaklaşımların benimsenmesi gibi uygulamalar da risklerin yönetilmesi bakımından tamamlayıcı niteliktedir.
- ÜYZ araçlarının iş süreçlerinde güvenli biçimde kullanılabilmesi bakımından, çalışanlar nezdinde farkındalık oluşturulması önemli bir husus olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, ÜYZ araçlarının kullanımına ilişkin olarak oluşturulan politika veya yönlendirmelerin kuruluş içerisinde duyurulması, çalışanların bu belgelere kolaylıkla erişebilmesinin sağlanması ve politika güncellemeleri hakkında zamanında bilgilendirilmesi önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, ÜYZ araçlarının genel kullanım amaçları, ortaya çıkabilecek riskler ve dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında çalışanlara yönelik bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi, söz konusu araçların kullanımından kaynaklanabilecek teknik ve hukuki risklere ilişkin farkındalık oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Bu tür faaliyetler,

Çalışanların ÜYZ araçları tarafından üretilen çıktılara sorgulayıcı ve eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmalarını ve insan değerdirmesinin önemini gözetmelerini destekleyecektir. Ayrıca, alışanların ÜYZ araçlarının kullanımına ilişkin deneyimlerini ve karşılaştıkları sorunları paylaşabilecekleri geri bildirim mekanizmalarının oluşturulması, uygulamada ortaya çıkabilecek risklerin ve iyileştirme alanlarının tespit edilmesine imkân tanıyacaktır. Bu yaklaşım, politika ve uygulamaların gerektiğinde gözden geçirilmesine katkı sunabileceği gibi kuruluş bünyesinde etik ve sorumlu ÜYZ kullanımına yönelik kurumsal kültürün gelişmesini de destekleyecektir.

Bu kapsamda genel olarak değerdendirildiğinde, ÜYZ araçlarının iş yerlerinde kullanımına ilişkin yaklaşımın, ortaya çıkabilecek riskler gözetilerek ve hukuki yükümlölükler dikkate alınarak ele alınması önem taşımaktadır. Bu çerçevede, ÜYZ araçlarının kullanımının etik ve sorumlu bir zeminde ele alınması, bu araçların sunduğu hız ve verimlilik imkânlarının sürdürülebilir şekilde değerdendirilmesine fayda sağlayacaktır. Bu doğrultuda benimsenecek bütüncöl bir yaklaşım, ÜYZ araçlarının iş yerlerinde öngörülebilir ve sorumlu biçimde kullanılmasını desteklerken, kontrol dışı kullanımdan kaynaklanabilecek risklerin önüne geçilmesine de katkı sunacaktır.

Nasuh Akar Mh.
1407. Sk. No:4 06520
Çankaya/Ankara
Tel: 0312 216 50 00

www.kvkk.gov.tr